

Märkning och registrering av får och getter

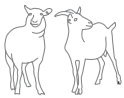

Innehåll

Produktionsplatsnummer	4
Märkning	5
Transportdokument	6
Journalföring	7
Rapportering till förflyttningsregistret för får och getter	8
Viktigt att följa reglerna!	9
Ytterligare information	10

En **djurhållare** behöver inte äga djuren utan är den fysiska eller juridiska person som är ansvarig för dem.

Anmälan om djurhållning och ändringar på produktionsplatsen ska du anmäla till Jordbruksverket senast en månad efter att djuren kommit till platsen eller ändringen ägt rum.

Om du har en **produktionsplats**, t.ex. ett bete, där det inte finns några byggnader kan du göra en markering i mitten av produktionsplatsen på kartan.

Produktionsplatsnummer

Platser där det finns ett eller flera får, getter, nötkreatur eller grisar ska anmälas till Jordbruksverket och tilldelas ett produktionsplatsnummer. Ett produktionsplatsnummer består av landsbeteckningen SE plus upp till sex siffror. Det är du som är djurhållare, som är ansvarig för att anmäla platsen till Jordbruksverket. Produktionsplatsnumret är knutet till den anläggning eller plats där verksamheten bedrivs. Ett produktionsplatsnummer kan därför inte flytta med verksamheten om du skulle flytta till en annan plats.

Syftet med produktionsplatsnumret är att djur ska kunna spåras från en plats till en annan vid utbrott av någon smittsam djursjukdom.

Grundprincipen är att ett produktionsplatsnummer avser en byggnad för djur som huvudsakligen vistas inomhus eller en anläggning om det finns ett antal tätt liggande byggnader som tydligt utgör en enhet. Om du har betesdrift på din anläggning avgör platsens geografiska utformning om ett eller flera nummer behövs. Är området geografiskt sammanhängande behövs endast ett produktionsplatsnummer. Om beten ligger mindre än 500 meter från varandra fågelvägen, och det inte finns några andra klövbärande djur som tillhör någon annan däremellan utgör också detta en och samma produktionsplats.

Om avståndet överstiger 500 meter eller om det finns andra klövbärande djur som tillhör någon annan mellan platserna ska dessa ha åtskilda produktionsplatsnummer.

Anmälan om djurhållning

För att anmäla en plats där du håller djur ska du använda blanketten "Anmälan – djurhållning" (JSB3.1). Ska du anmäla ändringar på produktionsplatsen eller om du har upphört med djurhållningen använder du samma blankett.

De uppgifter om produktionsplatsen som du anmäler läggs in i ett centralt register på Jordbruksverket. I anmälan ska du ange:

- Djurhållarens namn, adress, telefonnummer, person- eller organisationsnummer,
- produktionsplatsens adress, fastighetsbeteckning, församling och kommun,
- typ av verksamhet som finns på produktionsplatsen,
- vilket djurslag som finns på produktionsplatsen,
- produktionsinriktning, och
- produktionsplatsens geografiska läge (koordinater).

Produktionsplatsens geografiska läge anger du genom att bifoga en karta med din anmälan. Markera den byggnad på din produktionsplats, där dina får och getter huvudsakligen vistas under vinterhalvåret med ett kryss. Kartan ska vara en blockkarta, en kopia av fastighetskartan eller en utskrift från Internet (t.ex. www.eniro.se).

Om du skickar in en kopia av fastighetskartan eller en utskrift från Internet måste en fastighetsbeteckning eller minst ett s.k. koordinatkryss finnas med.

Räkna antalet får och getter i december

Alla djurhållare som har får och getter ska årligen räkna sina får och getter. Du räknar djuren varje år någon gång mellan den 1 och 31 december. Uppgifterna redovisar du dels på den blankett som Jordbruksverket i november varje år skickar ut till alla registrerade djurhållare, dels i stalljournalen. Istället för att skicka in blanketten kan du välja att registrera uppgifterna i Jordbruksverkets e-tjänst för förflyttningar av får och getter. Uppgifterna ska ha kommit in till Jordbruksverket senast den 15 januari året därpå.

Märkning

Märkning av får och getter födda före den 9 juli 2005

Får och getter som är födda innan den 9 juli 2005 ska du märka senast när de lämnar den produktionsplats där de föddes. Alla djur som lämnar sin födelseplats och som inte går direkt till slakt ska märkas med 2 öronbrickor, d.v.s. 1 i vardera örat. Får eller getter som levereras direkt till slakt behöver endast märkas med 1 öronbricka i ena örat med födelseplatsens produktionsplatsnummer. Öronbrickan ska vara präglad med landsbeteckningen SE och födelseplatsens produktionsplatsnummer (SE-nummer). Individnummer är frivilligt för dessa grupper av djur.

Inför slakt kan det vara bra att kontrollera med slakteriet, ifall någon speciell form av slaktmärkning krävs. Omärkta djur får varken tas emot på slakterier eller andra produktionsplatser!

Märkning av får och getter födda efter den 9 juli 2005

Får och getter som är födda efter den 9 juli 2005 ska du märka senast 6 månader efter födelsen. Djur som föds och flyttas från din produktionsplats innan 6 månaders ålder ska du märka innan transporten. Både du som lämnar djur och den person som tar emot dem är ansvariga för att märkningen är korrekt.

Får och getter som är avsedda att leva längre än 12 månader ska märkas med 2 öronbrickor, d.v.s. 1 i vardera örat. Öronbrickan ska vara präglad med landsbeteckningen SE, födelseplatsens produktionsplatsnummer (SE-nummer) och individnummer. Individnumret består av 5 sifferpositioner, d.v.s. om du beställer en öronbricka med individnummer 1 kommer individnumret vara 00001 på öronbrickan. Inget djur som är fött i samma besättning efter den 9 juli 2005 får märkas med samma individnummer förrän tidigast 20 år efter det att den första brickan beställdes.

Får och getter som är avsedda att leva kortare än 12 månader behöver bara märkas med 1 öronbricka i ena örat. Öronbrickan måste vara präglad med landsbeteckningen SE och födelseplatsens produktionsplatsnummer (SE-nummer). Individnummer är frivilligt för denna grupp av djur. Ett djur som har märkts på detta vis och som blivit äldre än 12 månader ska märkas om med 2 öronbrickor med individnummer.

Godkända öronbrickor för får och getter

Du får använda originalbrickor, ersättningsbrickor och reservbrickor vid märkning av får och getter. Originalbrickor används när du märker djuret för första gången. Ersättningsbrickan är identisk med originalbrickan och används när en originalbricka har gått förlorad. Uppgifterna är präglade på brickorna. Reservbrickan kan du använda när djuret tappat en bricka under förutsättning att en originalbricka – eller en ersättningsbricka finns i djurets andra öra. Reservbrickan är präglad landsbeteckningen SE och produktionsplatsnummer. Individnumret måste du skriva dit med en märkpena för bestående skrift. En reservbricka kan du enbart använda till djur som är födda i din egen besättning.

Det finns fyra typer av godkända öronbrickor för får och getter.

Öronbricka flaggtyp är av plast och präglad med landsbeteckningen SE och produktionsplatsnummer samt eventuellt individnummer. Hondel kan vara i annan färg än gul.

Öronbricka rund är av plast och präglad med landsbeteckningen SE och produktionsplatsnummer. Inget individnummer. Hondel utan prägling och kan vara i annan färg än gul.

Öronbricka bygeltyp är av aluminium eller plast och är präglad med landsbeteckningen SE och produktionsplatsnummer samt eventuellt individnummer. Finns i olika färger.

Öronbricka elektronisk består av en rund hondel av gul plast med inbyggd transponder och chip. Öronbrickan är präglad med landsbeteckningen SE och produktionsplatsnummer samt eventuellt individnummer. Handelen är en gul öronbricka av flaggtyp eller rund.

För att kunna avläsa den elektroniska märkningen behöver du en avläsare som du kan köpa hos tillverkaren.

Flaggbricka

Rund öronbricka

Bygelbricka

Elektronisk öronbricka

Märkning vid export och import

Får och getter som ska exporteras till ett annat land ska vara märkta med 2 öronbrickor, dvs. 1 i vardera örat. Öronbrickan ska vara elektronisk och förpräglad med landsbeteckningen SE, födelseplatsens produktionsplatsnummer (SE-nummer) och individnummer.

Får och getter som förs in från ett land inom EU ska behålla sin ursprungsmärkning. Du ska inte märka dessa djur med svenska öronbrickor. Får och getter som importeras från länder utanför EU ska i vissa fall märkas med svenska importbrickor. Kontakta Jordbruksverket i dessa fall för närmare instruktioner hur du ska gå tillväga.

På www.jordbruksverket.se/markningfaroehgetter finns mer information om märkning vid export och import.

Märkningsutrustning

Du får bara använda öronbrickor som är godkända av Jordbruksverket. Det är du själv i egenskap av djurhållare eller någon som du anlitat som ska märka djuren. Märkningen ska utföras så att den inte förorsakar djuren lidande. Öronbrickorna ska sitta säkert under hela djurets livstid. De får inte tas bort, ändras eller göras oläsliga. Om ett djur tappar en öronbricka, måste du snarast märka om det med en ersättningsbricka, som ska ha samma uppgifter som den förlorade öronbrickan. Ersättnings- och reservbrickor beställer du på samma sätt som övriga öronbrickor.

Om du beställer öronbrickor via Jordbruksverkets e-tjänst betalar du en lägre administrativ avgift!

Beställning av märkningsutrustning

Beställ öronbrickorna i god tid, eftersom det kan ta upp till tre veckor innan brickorna levereras. Om du enbart beställer ersättningsbrickor ska tillverkaren skicka brickorna senast arbetsdagen efter att de fått beställningen. Jordbruksverket rekommenderar att du beställer brickor så att det täcker högst ett årsbehov. Snabbast och enklast beställer du via Jordbruksverkets e-tjänst – Beställning av märkningsutrustning. För att kunna använda e-tjänsten behöver du en e-legitimation. E-tjänsten ingår i Jordbruksverkets tjänst – Mina Sidor – där du får en överblick över din gårds stödrätter, djurinnehav och arealer. Du kan också följa dina pågående ärenden. Du kan också beställa märkningsutrustning via blankett som du skickar per post eller faxar till Jordbruksverket. Vid beställning av originalbrickor och övrig märkningsutrustning tas en administrativ avgift ut utöver kostnaden för utrustningen. Om du har frågor om din beställning kan du kontakta Jordbruksverket.

Om du flyttar djuren mellan två produktionsplatser där du själv är registrerad djurhållare behöver **inget transportdokument** medfölja vid transporten!

Du ska inte skicka in transportdokumentet till Jordbruksverket!

Transportdokument

Om du flyttar får och getter mellan två produktionsplatser, med olika djurhållare, ska ett transportdokument medfölja transporten. Det är du, som är djurhållare, och som flyttar djuren från din produktionsplats som ska fylla i dokumentet. I transportdokumentet ska det stå hur många djur som flyttas, vart djuren ska flyttas liksom uppgifter om transportören. Fullständig identitet (produktionsplatsnummer + individnummer) ska du ange på dokumentet för djur som enligt reglerna ska vara märkta med individnummer. Det finns dock vissa undantag från detta för djur som är födda innan den 1 januari 2010. Dokumentet ska följa med djuren under transporten och sedan förvaras på den mottagande produktionsplatsen i minst 3 år.

På www.jordbruksverket.se/markningfaroehgetter kan du läsa mer om undantagen samt beställa eller skriva ut blanketten ”Transportdokument – får & getter” (JSB3.12).

Vissa slakterier har sina intranportsedlar godkända som ett transportdokument för får och getter så att du inte behöver fylla i ett separat transportdokument när djuren skickas till slakt. På www.jordbruksverket.se/markningfaroehgetter hittar du mer information om vilka slakterier som har sina intranportsedlar godkända som transportdokument.

Journalföring

På produktionsplatser med får och getter ska det finnas en stalljournal som Jordbruksverket godkänt. För djur som är födda **innan** den 31 december 2009 måste du journalföra följande uppgifter:

1. inköpta djur som finns på platsen när du börjar med en ny journal,
2. djur som kommer till produktionsplatsen och uppgift från vilken produktionsplats de närmast kommer,
3. djur, som lämnar produktionsplatsen och uppgift till vilken produktionsplats de skickas och uppgifter om transportören.

Om produktionsplatsen endast består av ett **bete**, och där inte finns några andra klövbärande djur än dina egna, behöver du inte ha en separat journal på platsen!

För djur som är födda **efter** den 31 december 2009 måste du journalföra följande uppgifter:

1. de djur som finns på platsen när du börjar med en ny journal,
2. födslar med uppgift om födelseår och identifieringsdatum,
3. dödsfall med uppgift om månad och år när djuret dött på produktionsplatsen,
4. inkommande djur till produktionsplatsen och uppgift från vilken produktionsplats de närmast kommer,
5. djur som lämnar produktionsplatsen och uppgift om till vilken produktionsplats de skickas och uppgifter om transportören.

Djur som är födda efter den 31 december 2009 och som är avsedda att leva längre än 12 månader, och därmed ska vara märkta med individnummer, ska du också journalföra individuellt i journalen. Om du flyttar djuren mellan två produktionsplatser där du själv är registrerad djurhållare behöver du dock inte ange djuren individuellt i journalen även om de är födda efter den 31 december 2009 och är avsedda att leva längre än 12 månader. Djur som är födda innan den 1 januari 2010 eller som är avsedda att slaktas innan 12 månaders ålder kan du också journalföra gruppvis.

I journalen ska även produktionsplatsens geografiska läge, produktionsinriktning, ras och genotyp om dessa är kända samt det totala antalet får eller getter vid den årliga förräkningen antecknas. Journalerna för verksamheten ska sparas i minst 3 år.

Du får bara använda stalljournaler, som Jordbruksverket har godkänt. Vilka stalljournaler som är godkända och vad de kostar hittar du på www.jordbruksverket.se/markningfarochgetter.

Beställning av stalljournal

Manuella journaler kan du beställa från www.jordbruksverket.se eller genom att kontakta Jordbruksverkets kundtjänst på tfn 0771-223 223.

Rapportering till förflyttningsregistret för får och getter

1 januari 2008 infördes ett förflyttningsregister för får och getter i Sverige och övriga medlemsstater i EU. Förflyttningsregistret är ett viktigt verktyg för att myndigheterna ska kunna spåra smitta i händelse av ett utbrott av en smittsam djursjukdom.

Till registret ska alla förflyttningar av får och getter rapporteras. Det är du som är registrerad djurhållare på en produktionsplats där det finns får och getter som är skyldig att rapportera till registret. Det är tillåtet att ett ombud sköter rapporteringen, under förutsättning att det finns en fullmakt. Om du flyttar djuren mellan två produktionsplatser där du själv är registrerad djurhållare och dessa ligger inom samma eller angränsande kommun behöver du dock inte rapportera till registret. Du behöver heller inte rapportera när djur dör och körs till destruktion.

Förflyttningen ska rapporteras till Jordbruksverket när du tar emot djur på platsen och när djur flyttas därifrån. Detta gäller oavsett hur många djur som flyttas. Rapporterna ska göras gruppvis, du ska alltså inte rapportera enskilda djuridentiteter till registret. Du måste rapportera senast 7 dagar efter det att djuren anlände till eller lämnade platsen. Rapporteringen är kostnadsfri.

De uppgifter som du ska rapportera till registret när djuren lämnar produktionsplatsen är:

- djurslag (får eller get)
- från vilket produktionsplatsnummer djuren flyttas
- till vilket produktionsplatsnummer djuren flyttas
- datum för avfärd
- antal djur som flyttas

De uppgifter som du ska rapportera till registret när djuren inkommer till produktionsplatsen är:

- djurslag (får eller get)
- från vilket produktionsplatsnummer djuren flyttas
- till vilket produktionsplatsnummer djuren flyttas
- datum för ankomst
- antal djur som flyttas

Införsel och utförsel

Om du importerar eller exporterar får och getter ska du rapportera det aktuella landets namn i form av ett SE-nummer. Mer information om hur du rapporterar vid införsel och utförsel av djur hittar du på www.jordbruksverket.se/markning-farochgetter.

Inrapporteringsvägar

Följande inrapporteringsvägar finns till registret:

- Jordbruksverkets e-tjänst
- blankett

Rapportering via fullmakt vid slakt

Du kan låta slakteriet rapportera dina djurs förflyttning till slakt via fullmakt. Då behöver du som djurhållare inte rapportera förflyttningen till förflyttningsregistret. Observera att detta enbart gäller förflyttningar till slakteri. För att detta ska vara möjligt krävs att slakteriet där du slaktar dina får eller getter är anslutet till tjänsten. Om ditt slakteri är anslutet till tjänsten och du vill att det ska rapportera åt dig när du skickar dina djur dit för slakt ska du skicka in en fullmaktsblankett till Jordbruksverket. Du kommer därefter få ett bekräftelsebrev från Jordbruksverket där det framgår att du inte längre behöver rapportera förflyttningen till slakt när du skickar djuren till ett slakteri som du givit fullmakt att rapportera åt dig. Du måste rapportera förflyttningar till slakt fram till att du fått bekräftelsebrevet. På www.jordbruksverket.se/markningfarochgetter kan du läsa mer om vilka slakterier som är anslutna till tjänsten samt beställa eller skriva ut blanketten "Fullmakt – Rapportering av förflyttning av får och getter vid slakt" (JSB3.39).

Rapportering via internet

Via Jordbruksverkets e-tjänst kan alla förflyttningar rapporteras direkt till förflyttningsregistret. E-tjänsten är ett säkert sätt att rapportera, t.ex. ser du felanmärkningar om uppgifterna inte är korrekta. Här kan du se tidigare rapporteringar du gjort och det finns möjlighet att göra sökningar efter händelser inom ett visst datumintervall. Om ett ombud rapporterar via e-tjänsten krävs att en fullmakt skickas in till Jordbruksverket.

Mer information om hur du blir användare av Jordbruksverkets e-tjänst för rapportering av förflyttningar finns på www.jordbruksverket.se/markningfar-ochgetter.

Rapportering via blankett

För att rapportera förflyttningar från eller till produktionsplatsen använder du blanketten "Rapportering av förflyttning – får och getter" (JSB3,3). Blanketten kan du skriva ut från www.jordbruksverket.se eller beställa via Jordbruksverkets kundtjänst på tfn 0771-223 223.

Viktigt att följa reglerna!

Märkning och registrering av får och getter är ett tvärvillkor vilket innebär att du kan få avdrag på jordbrukarstöden om brister upptäckts vid kontroll av din produktionsplats. Med andra ord är det viktigt att dina får och getter är korrekt märkta, journalförda och rapporterade för att du inte ska riskera att få nedsatt ersättning.

Utöver avdrag på jordbrukarstöden kan Jordbruksverket besluta om förbud mot förflyttning av får och getter som inte uppfyller kraven på märkning och registrering. Detta innebär att djur inte får lämnas till slakt eller i övrigt flyttas till andra produktionsplatser. Detta gäller oavsett om du är stödsökare eller inte.

Jordbruksverket kan förelägga djurhållare vid vite att rätta till brister i märkning och registrering som framkommit vid kontroll.

Ytterligare information

All information om märkning och registrering av får och getter hittar du alltid på www.jordbruksverket.se. Du kan också kontakta Jordbruksverket om du har fler frågor om märkning och registrering av får och getter:

Jordbruksverkets kundtjänst

tfn: 0771-223 223

fax: 036-12 63 40

Blanketter

Du kan alltid skriva ut och beställa blanketter på www.jordbruksverket.se.

Du kan också kontakta Jordbruksverkets kundtjänst om du vill beställa blanketter, journaler och informationsmaterial:

Jordbruksverkets kundtjänst

e-post:kundtjanst@jordbruksverket.se

tfn: 0771-223 223

JSB3.1 Anmälan djurhållning

Används för att anmäla en ny produktionsplats eller ändringar på en produktionsplats, eller beställning av Jordbruksverkets stalljournal för får och getter.

JSB3.3 Rapportering av förflyttning – får och getter

Används för att rapportera förflyttningar till eller från en produktionsplats.

JSB3.6 Beställning av märkningsutrustning– får och getter

Används för att beställa öronbrickor.

JSB3.12 Transportdokument – får och getter

Används vid flyttningar av får och getter från produktionsplatsen.

JSB3.39 Fullmakt – rapportering av förflyttning av får och getter vid slakt

Används när slakteriet via fullmakt rapporterar till förflyttningsregistret i djurhållarens ställe vid slakt.

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se